

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 2025
(OR. en)

15964/25

ECOFIN 1606
UEM 585
ECB
EIB

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	25 Νοεμβρίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 951 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Αντανάκλαση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης στην εθνική δημοσιονομική πολιτική

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 951 final.

σνημμ.: COM(2025) 951 final

Βρυξέλλες, 25.11.2025
COM(2025) 951 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**

**Αντανάκλαση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης στην εθνική δημοσιονομική
πολιτική**

{SWD(2025) 951 final}

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σημερινή φθινοπωρινή δέσμη παρουσιάζεται σε μια περίοδο σοβαρών προκλήσεων, στην ΕΕ και παγκοσμίως, ωστόσο η οικονομία της ΕΕ προβλέπεται να παραμείνει ανθεκτική και να συνεχίσει να εμφανίζει συγκρατημένη ανάπτυξη. Η ΕΕ, ως μία από τις πιο ανοικτές οικονομίες στον κόσμο, είναι εκτεθειμένη σε αυξανόμενους παγκόσμιους εμπορικούς περιορισμούς, εντάσεις και συχνά αθέμιτο ανταγωνισμό από άλλους εμπορικούς εταίρους, παράγοντες οι οποίοι επιδεινώνουν την αβεβαιότητα που συνδέεται με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Πρόσφατα στοιχεία δείχνουν ότι η οικονομική δραστηριότητα επεκτάθηκε με ταχύτερο ρυθμό από τον αναμενόμενο κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025, εν μέρει λόγω της εμπροσθοβαρούς παραγωγής και των εξαγωγών εμπορευμάτων ενόψει της αύξησης των εισαγωγικών δασμών των ΗΠΑ. Παρότι η δυναμική αναμένεται να υποχωρήσει κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, το πραγματικό ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,3 % το 2025, ελαφρώς πάνω από τις προβολές που παρουσιάζονται στις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής. Μολονότι ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2026, οι ανθεκτικές καταναλωτικές δαπάνες και επενδύσεις αναμένεται να στηρίξουν την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 1,2 %¹.

Η διατήρηση της δημοσιονομικής σταθερότητας έχει καίρια σημασία για τη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανθεκτικότητας. Το μεταρρυθμισμένο δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ, το οποίο άρχισε να ισχύει το 2024, είναι πλέον πλήρως λειτουργικό. Η σημερινή φθινοπωρινή δέσμη αποτελεί σημαντικό ορόσημο για την εφαρμογή αυτού του πλαισίου. Όλα τα κράτη μέλη έχουν υποβάλει τα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδιά τους και το Συμβούλιο έχει εκδώσει συστάσεις για να καθοριστούν οι πορείες των καθαρών δαπανών² για καθένα από αυτά³.

Η παρούσα ανακοίνωση προβαίνει σε απολογισμό των δημοσιονομικών εξελίξεων το 2025 και των δημοσιονομικών προοπτικών για το 2026, αξιολογώντας τη συμμόρφωση των κρατών μελών με το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ. Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας ανακοίνωσης καλύπτει όλα τα κράτη μέλη, με ιδιαίτερη έμφαση στη ζώνη του ευρώ. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ υπέβαλαν τα οικεία σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων (ΣΔΠ) για το 2026 στην Ευρωομάδα και στην Επιτροπή, και η Επιτροπή εξέδωσε γνώμες για καθένα από τα εν λόγω ΣΔΠ. Επιπλέον, η παρούσα ανακοίνωση αξιολογεί αν τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ) αναλαμβάνουν αποτελεσματική δράση σε εφαρμογή των αντίστοιχων συστάσεων του Συμβουλίου⁴.

¹ Η Επιτροπή δημοσίευσε τις [φθινοπωρινές προβλέψεις 2025](#) στις 17 Νοεμβρίου 2025 και την [Ευρωπαϊκή Μακροοικονομική Έκθεση](#) [SWD(2025) 957] στις 25 Νοεμβρίου 2025.

² «Καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση των δαπανών για τόκους, των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων [κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263, άρθρο 2].

³ Η σύσταση του Συμβουλίου για τον καθορισμό πορειών καθαρών δαπανών για κάθε κράτος μέλος είναι διαθέσιμη στην καρτέλα «Δημοσιονομική εποπτεία» https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-member-states/country-pages_el.

⁴ Η φθινοπωρινή δέσμη περιλαμβάνει έκθεση που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ ενσωματώνει την αναγκαία αύξηση των αμυντικών δαπανών. Η Επιτροπή, για να ανταποκριθεί στο τρέχον γεωπολιτικό πλαίσιο και στις αυξημένες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας που απορρέουν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, κάλεσε τα κράτη μέλη να ζητήσουν την ενεργοποίηση εθνικών ρητρών διαφυγής για την άμυνα στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών «Ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030»⁵. Οι εθνικές ρήτρες διαφυγής παρέχουν στα κράτη μέλη ευελιξία για να αυξήσουν τις αμυντικές δαπάνες, χωρίς να υπάρχει άμεση ανάγκη χρηματοδότησης της εν λόγω αύξησης με περικοπές δαπανών ή μέτρα αύξησης των εσόδων. Ως εκ τούτου, η ευελιξία παρέχει στα κράτη μέλη τον αναγκαίο χρόνο για να καλύψουν υψηλότερες αμυντικές δαπάνες στο πλαίσιο των εθνικών προϋπολογισμών. Επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποκλίνουν προσωρινά από την πορεία των καθαρών δαπανών που συνιστά το Συμβούλιο, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω αποκλίσεις σχετίζονται με αυξήσεις των αμυντικών δαπανών που φθάνουν έως και 1,5 % του ΑΕΠ κατά την επόμενη τετραετία. Μέχρι στιγμής, το Συμβούλιο έχει ενεργοποιήσει την εθνική ρήτρα διαφυγής για 16 κράτη μέλη (Βέλγιο, Βουλγαρία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία, Τσεχία και Φινλανδία).

Η παρούσα ανακοίνωση διαρθρώνεται σε δύο ενότητες. Στην ενότητα I παρέχεται επισκόπηση της δημοσιονομικής κατάστασης στη ζώνη του ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των προοπτικών για τα επόμενα έτη, με βάση τα ΣΔΠ των κρατών μελών και τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής. Εξετάζεται ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός και οι υποκείμενες συνιστώσες του καθώς και η καταλληλότητα του δημοσιονομικού προσανατολισμού, στο σύνολο της ζώνης του ευρώ. Η ενότητα II επικεντρώνεται στην αξιολόγηση από την Επιτροπή της συμμόρφωσης των κρατών μελών με τα ανώτατα όρια για την αύξηση των καθαρών δαπανών, όπως συνιστά το Συμβούλιο. Όσον αφορά τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται στα οικεία σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων. Όσον αφορά τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε ΔΥΕ, η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τις εκθέσεις των κρατών μελών σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν ως απάντηση στις αντίστοιχες συστάσεις του Συμβουλίου. Τέλος, η ενότητα II περιέχει σύνοψη της έκθεσης που συντάχθηκε δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, βάσει της οποίας η Επιτροπή εξετάζει νέες περιπτώσεις για την κίνηση ΔΥΕ. Τα παραρτήματα παρέχουν την ανάλυση και τα δεδομένα στα οποία βασίζονται.

I. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

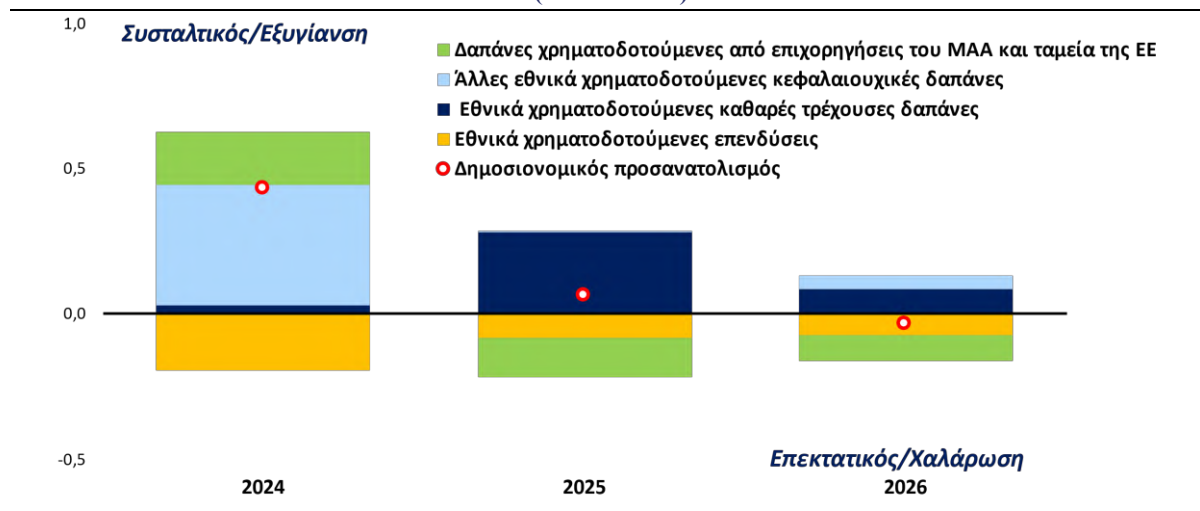
Το συνολικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης στη ζώνη του ευρώ αναμένεται να αυξηθεί ελαφρώς τόσο το 2025 όσο και το 2026. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, το συνολικό έλλειμμα της ζώνης του ευρώ προβλέπεται να αυξηθεί από 3,1 % του ΑΕΠ το 2024 σε 3,2 % του ΑΕΠ το 2025. Με βάση τις τρέχουσες πολιτικές, το έλλειμμα αναμένεται να ανέλθει στο 3,3 % του ΑΕΠ το 2026.

Ο συνολικός λόγος δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ, αφού μειώθηκε σημαντικά τα προηγούμενα έτη, άρχισε να αυξάνεται το 2025 και αναμένεται να αυξηθεί στο 89,8 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2026, από περίπου 88 % στα τέλη του 2024. Η αύξηση αυτή οφείλεται στα επίμονα πρωτογενή ελλείμματα και σε ορισμένες αυξητικές για το χρέος

⁵ Η Επιτροπή και η Ύπατη Εκπρόσωπος παρουσίασαν [Λευκή Βίβλο για την ευρωπαϊκή άμυνα — Ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030](#) στις 19 Μαρτίου 2025.

προσαρμογές αποθεμάτων-ροών. Επιπροσθέτως, η διαφορά μεταξύ επιτοκίων και ρυθμού ανάπτυξης («αποτέλεσμα χιονοστιβάδας») αναμένεται να καταστεί λιγότερο ευνοϊκή, καθώς το τεκμαρτό επιτόκιο επί του χρέους αυξάνεται, ενώ ο πληθωρισμός (αποπληθωριστής του ΑΕΠ) περιορίζεται περαιτέρω. Σε τέσσερα κράτη μέλη ο δείκτης χρέους προβλέπεται να υπερβεί το 100 % το επόμενο έτος.

Διάγραμμα 1. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός και οι συνιστώσες της ζώνης του ευρώ 2024-2026 (% του ΑΕΠ)

Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής

Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός της ζώνης του ευρώ προβλέπεται να είναι εν γένει ουδέτερος το 2025 και το 2026⁶. Σε συνάρτηση με την εφαρμογή των μεσοπρόθεσμων σχεδίων, το 2025 τα κράτη μέλη συγκράτησαν την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών και/ή αύξησαν τα έσοδα. Η συγκράτηση αυτή αντισταθμίστηκε σε μεγάλο βαθμό από την επέκταση των εθνικά χρηματοδοτούμενων επενδύσεων (κυρίως για την άμυνα) και των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις⁷ στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) και άλλων ταμείων της ΕΕ. Ως εκ τούτου, ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός το 2025 αναμένεται να είναι εν γένει ουδέτερος. Ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός της ζώνης του ευρώ αναμένεται να παραμείνει γενικά ουδέτερος και το 2026, δεδομένου ότι κάποια μικρή συγκράτηση των καθαρών τρεχουσών δαπανών και άλλων κεφαλαιουχικών δαπανών αντισταθμίζεται από την αυξανόμενη απορρόφηση των επιχορηγήσεων του ΜΑΑ, κατά το τελευταίο έτος εφαρμογής του, και άλλων κονδυλίων της ΕΕ. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι οι αμυντικές δαπάνες προβλέπεται επίσης να αυξηθούν σταθερά, από 1,4 % του ΑΕΠ το 2024 σε 1,7 % το 2026.

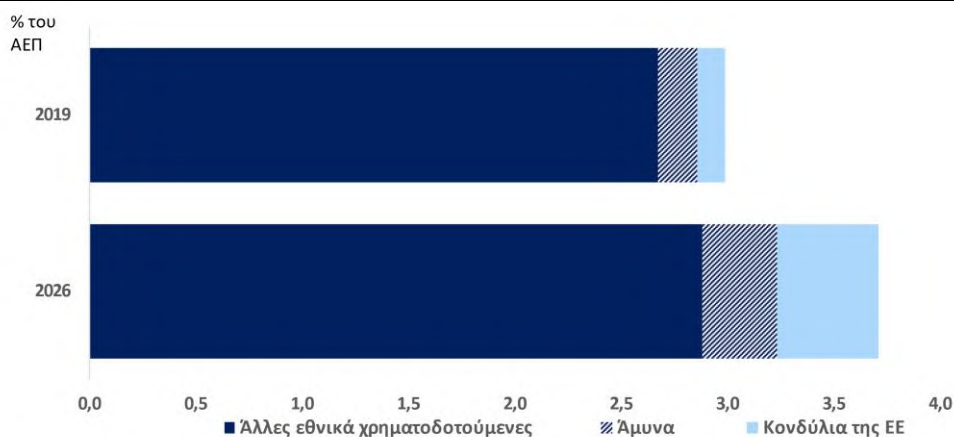
Οι δημόσιες επενδύσεις στη ζώνη του ευρώ αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω το 2026, ως αποτέλεσμα του συνδυασμού εθνικής και ενωσιακής χρηματοδότησης. Το 2026 οι επενδύσεις αναμένεται να έχουν κάποια περαιτέρω επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό

⁶ Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετρά τη βραχυπρόθεσμη ώθηση που παρέχει η κατά διακριτική ευχέρεια δημοσιονομική πολιτική στην οικονομία.

⁷ Ο όρος «επιχορηγήσεις» αναφέρεται στις δημόσιες δαπάνες που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη («επιχορηγήσεις») από τον ΜΑΑ και άλλα ταμεία της ΕΕ.

προσανατολισμό της ζώνης του ευρώ. Οι δημόσιες επενδύσεις στη ζώνη του ευρώ προβλέπεται να ανέλθουν στο 3,7 % του ΑΕΠ έως το 2026, από 3,0 % το 2019. Η αύξηση μεταξύ του 2019 και του 2026 υποστηρίχθηκε τόσο από τον εθνικό προϋπολογισμό όσο και από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ιδίως από τον ΜΑΑ. Οι επενδύσεις στον τομέα της άμυνας αποκτούν επίσης δυναμική, όπως φαίνεται από το γεγονός ότι περίπου το 1/3 της προβλεπόμενης αύξησης των επενδύσεων κατά την περίοδο 2025-2026 προέρχεται από την αύξηση των επενδύσεων στον τομέα της άμυνας.

Διάγραμμα 2. Δημόσιες επενδύσεις της ζώνης του ευρώ 2019-2026 (% του ΑΕΠ)

Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής

Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός της ζώνης του ευρώ φαίνεται να είναι γενικά κατάλληλος τόσο το 2025 όσο και το 2026. Ο γενικά ουδέτερος προσανατολισμός συνάδει με τη μείωση του πληθωρισμού και την προβλεπόμενη σταθεροποίησή του γύρω στο 2 %, καθώς και με την ανάγκη να διατηρηθούν οι πάντα συγκρατημένες προοπτικές ανάπτυξης σε ένα αβέβαιο περιβάλλον. Συνάδει με τις προσπάθειες των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ να συμμορφωθούν με τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνιστά το Συμβούλιο και με τη χρήση της ευελιξίας στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την άμυνα.

Η σύνθεση του δημοσιονομικού προσανατολισμού είναι ενδεδειγμένη. Η εξυγίανση των εθνικών δημόσιων οικονομικών, η οποία προωθείται από την επιβράδυνση των καθαρών τρεχουσών δαπανών, συμφωνεί γενικά με τις ανάγκες προσαρμογής που αποτυπώνονται στις συνιστώμενες πορείες των καθαρών δαπανών, ιδίως στις χώρες με υψηλό έλλειμμα και υψηλό χρέος. Ταυτόχρονα, ο ΜΑΑ και άλλες χρηματοδοτήσεις της ΕΕ συμβάλλουν στην εξουδετέρωση της συσταλτικής επίδρασης αυτής της εξυγίανσης. Επιπλέον, η αύξηση των επενδύσεων —τόσο μέσω εθνικής χρηματοδότησης όσο και μέσω χρηματοδότησης από τον ΜΑΑ— στηρίζει τις προτεραιότητες και το αναπτυξιακό δυναμικό της ΕΕ. Το 2026 εξακολουθεί να είναι αναγκαίο να στηριχθεί η ανάπτυξη των αμυντικών ικανοτήτων των κρατών μελών και, παράλληλα, να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη με ανάγκες προσαρμογής θα συνεχίσουν τις δημοσιονομικές τους προσπάθειες, ιδίως όσον αφορά τις μη αμυντικές δαπάνες.

II. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΕ ΆΛΛΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

(i) Προσέγγιση για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ

Βάσει του μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, η αύξηση των καθαρών δαπανών είναι ο ενιαίος λειτουργικός δείκτης για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των κρατών μελών με τις αντίστοιχες συστάσεις του Συμβουλίου. Τα κράτη μέλη δεσμεύονται, στο πλαίσιο των μεσοπρόθεσμων σχεδίων τους, να επιτύχουν μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών εκφραζόμενους σε ετήσιους και σωρευτικούς όρους και, σε περίπτωση που ζητηθεί παράταση της περιόδου προσαρμογής, να προβούν σε σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων⁸. Αυτοί οι μέγιστοι ρυθμοί ανάπτυξης ή τα ανώτατα όρια, μόλις εγκριθούν από το Συμβούλιο, αποτελούν τα σημεία αναφοράς για τις αξιολογήσεις της συμμόρφωσης καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής των σχεδίων. Για τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε ΔΥΕ, οι διορθωτικές πορείες των καθαρών δαπανών που καθορίζονται από το Συμβούλιο αποτελούν το σημείο αναφοράς για τη συμμόρφωση. Εννέα κράτη μέλη υπόκεινται επί του παρόντος σε ΔΥΕ: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία. Τα κράτη μέλη για τα οποία το Συμβούλιο έχει ενεργοποιήσει την εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες μπορούν να αποκλίνουν προσωρινά από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών τους, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω αποκλίσεις σχετίζονται με αυξήσεις των αμυντικών δαπανών έως και κατά 1,5 % του ΑΕΠ την περίοδο 2025-2028. Αυτό αφορά 16 κράτη μέλη: Βέλγιο, Βουλγαρία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σλοβακία, Τσεχία και Φινλανδία.

Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης από την Επιτροπή βασίζεται στις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής και επισημαίνει τους κινδύνους όσον αφορά τη συμμόρφωση με σκοπό να διασφαλιστεί ότι οι κατευθύνσεις πολιτικής της Ένωσης μπορούν να ενσωματωθούν κατάλληλα στην προετοιμασία των εθνικών προϋπολογισμών. Οι προβλέψεις της Επιτροπής λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη στα οικεία σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων για το 2026 (για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ), στις εκθέσεις τους σχετικά με την αποτελεσματικότητα της δράσης (για τις χώρες που υπόκεινται σε ΔΥΕ)⁹ και —γενικότερα— στους εθνικούς

⁸ Οκτώ κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί να προβούν σε μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την υποστήριξη της παράτασης της περιόδου προσαρμογής: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία, Ρουμανία και Φινλανδία.

⁹ Επισκόπηση των διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος που βρίσκονται σε εξέλιξη και που έχουν περατωθεί είναι διαθέσιμη [εδώ](#). Οι συστάσεις του Συμβουλίου βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 σχετικά με τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος απαιτούν από τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε ΔΥΕ να υποβάλλουν εξαμηνιαία έκθεση σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν σε εφαρμογή της σύστασης. Για τις χώρες

προϋπολογισμούς όλων των κρατών μελών¹⁰. Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης βασίζεται σε σύγκριση της αύξησης των καθαρών δαπανών, όπως προβλέπεται στις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που συνιστά το Συμβούλιο, λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής για την άμυνα για τα 16 κράτη μέλη που αναφέρονται ανωτέρω¹¹. Στο πλαίσιο 1 παρέχεται ολοκληρωμένη επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο η Επιτροπή διενήργησε την οικεία αξιολόγηση της συμμόρφωσης, η οποία τεκμηριώνει τα πορίσματα που παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση.

Πλαίσιο 1. Αξιολόγηση από την Επιτροπή της συμμόρφωσης των κρατών μελών με τις συστάσεις του Συμβουλίου

Κατά τον γύρο δημοσιονομικής εποπτείας του φθινοπώρου του 2025, στο επίκεντρο της αξιολόγησης των δημοσιονομικών εξελίξεων και προοπτικών στα κράτη μέλη από την Επιτροπή βρίσκεται η σύγκριση των προβλέψεων της Επιτροπής για την αύξηση των καθαρών δαπανών με τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών, όπως συνιστά το Συμβούλιο. Οι ρυθμοί αυτοί καθορίζονται είτε στις συστάσεις του Συμβουλίου για την έγκριση των μεσοπρόθεσμων σχεδίων των κρατών μελών είτε στις συστάσεις του Συμβουλίου προκειμένου να τερματιστούν οι καταστάσεις υπερβολικού ελλείμματος. Όσον αφορά τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, η Επιτροπή παρέχει την αξιολόγηση αυτή στη γνώμη της σχετικά με τα σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων.

Για όλα τα κράτη μέλη, οι αποκλίσεις από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών καταγράφονται σε ετήσιους και σωρευτικούς όρους από το έτος

της ζώνης του ευρώ που υπόκεινται σε ΔΥΕ, το ΣΔΠ μπορεί να χρησιμεύσει ως έκθεση σχετικά με την αποτελεσματικότητα της δράσης.

¹⁰ Σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις, οι μακροοικονομικές προβλέψεις στις οποίες στηρίζονται οι εθνικοί προϋπολογισμοί πρέπει να καταρτίζονται ή να εγκρίνονται από ανεξάρτητο φορέα. Σε ορισμένα κράτη μέλη (Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Αυστρία και Σλοβενία), οι προβλέψεις καταρτίζονται από εθνικό ανεξάρτητο δημοσιονομικό όργανο (ΑΔΟ). Σε άλλα κράτη μέλη, οι μακροοικονομικές προβλέψεις εγκρίνονται από το εθνικό ΑΔΟ (Κύπρος, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Κροατία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Λετονία, Μάλτα και Πορτογαλία) ή από ανεξάρτητη επιτροπή εμπειρογνομόνων (Γερμανία και Σλοβακία). Στη Γαλλία, το ΑΔΟ αξιολογεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις. Στη Φινλανδία, υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών καταρτίζει τις μακροοικονομικές προβλέψεις σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις της ΕΕ όσον αφορά τη λειτουργική ανεξαρτησία, αλλά δεν προβλέπεται επίσημη έγκριση από ΑΔΟ. Ορισμένα ΑΔΟ χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ επίσης αξιολογούν ή εγκρίνουν τις μακροοικονομικές προβλέψεις που χρησιμοποιούνται στους ετήσιους προϋπολογισμούς.

¹¹ Οι αμυντικές δαπάνες που σχετίζονται με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης είναι οι εθνικά χρηματοδοτούμενες αμυντικές δαπάνες, όπως ορίζονται στην ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών (COFOG) στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συστήματος εθνικών λογαριασμών (ΕΣΛ 2010).

αναφοράς της σχετικής σύστασης, το οποίο συνήθως αντιστοιχεί στο έτος πριν από την έγκριση μεσοπρόθεσμου σχεδίου¹².

Ένα κράτος μέλος αξιολογείται ως συμμορφούμενο όταν η αύξηση των καθαρών δαπανών βρίσκεται εντός των ανώτατων ορίων που συνιστά το Συμβούλιο.

Όταν η αύξηση των δαπανών είναι υψηλότερη από τη συνιστώμενη (δηλαδή θετικές αποκλίσεις), η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το μέγεθος της απόκλισης σε σχέση με τα όρια του 0,3 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους και του 0,6 % του ΑΕΠ σε σωρευτικούς όρους¹³. Απόκλιση που παραμένει κάτω από τα όρια αυτά ενέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης, ενώ απόκλιση πάνω από τα όρια αυτά ενέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης.

Επιπλέον, για τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε ΔΥΕ, οι θετικές αποκλίσεις που υπερβαίνουν οποιοδήποτε από τα εν λόγω όρια συνεπάγονται ισχυρό τεκμήριο μη αποτελεσματικής δράσης και θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε επιτάχυνση της διαδικασίας¹⁴. Στην παρούσα συγκυρία, δεν υπάρχουν απολογιστικά στοιχεία για το 2025 και η επιτάχυνση της διαδικασίας θα εξεταστεί μόνο εάν από τη σύγκριση μεταξύ της αναμενόμενης αύξησης των καθαρών δαπανών στις προβλέψεις της Επιτροπής και της συνιστώμενης διορθωτικής πορείας των καθαρών δαπανών (λαμβάνομένης υπόψη της ευελιξίας για τις αμυντικές δαπάνες στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής, κατά περίπτωση) προκύψει ιδιαίτερα σοβαρή περίπτωση μη συμμόρφωσης. Διαφορετικά, η ΔΥΕ αναστέλλεται. Για τα κράτη μέλη που δεν υπόκεινται σε ΔΥΕ αλλά καταγράφουν δείκτη χρέους άνω του 60 % του ΑΕΠ, οι θετικές αποκλίσεις που υπερβαίνουν οποιοδήποτε από τα εν λόγω όρια θα ενεργοποιούσαν την κατάρτιση έκθεσης δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, σε περίπτωση επιβεβαίωσης από τα απολογιστικά στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή, η έκθεση θα αξιολογεί τη συμμόρφωση με το κριτήριο του χρέους και θα μπορούσε να οδηγήσει σε ΔΥΕ βάσει χρέους.

Όσον αφορά τα 16 κράτη μέλη για τα οποία το Συμβούλιο έχει ενεργοποιήσει την εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες, κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης ελέγχεται, μεταξύ άλλων, αν η ανοδική απόκλιση από τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών σε σωρευτικούς όρους εξηγείται από αντίστοιχη αύξηση των αμυντικών δαπανών σε σύγκριση με το έτος αναφοράς, έως και 1,5 % του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2025-2028. Εάν η απόκλιση μπορεί να εξηγηθεί πλήρως από την προβλεπόμενη αύξηση των αμυντικών δαπανών σε σύγκριση με το έτος αναφοράς, το κράτος μέλος θεωρείται ότι συμμορφώνεται με τη σύσταση που του έχει απευθυνθεί.

¹² Για τους λεπτομερείς ειδικούς ανά χώρα πίνακες στους οποίους βασίζεται η αξιολόγηση, βλ. τους δημοσιονομικούς στατιστικούς πίνακες που παρέχουν βασικά στοιχεία σχετικά με την αξιολόγηση των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών [SWD(2025) 951 final, Βρυξέλλες 25.11.2025].

¹³ Άρθρο 2 παράγραφος 2 του τροποποιημένου κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97.

¹⁴ Επιτάχυνση της διαδικασίας σημαίνει ότι η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση με την οποία να διαπιστώνεται ότι δεν αναλήφθηκε αποτελεσματική δράση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 8.

Η Επιτροπή, όταν αξιολογεί τη συμμόρφωση με βάση την αύξηση των καθαρών δαπανών, λαμβάνει επίσης υπόψη τη συνολική δημοσιονομική κατάσταση ενός κράτους μέλους, δηλαδή αν είναι σχεδόν ισοσκελισμένη ή πλεονασματική.

(ii) Κράτη μέλη που έχουν υποβάλει σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος

Όσον αφορά τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, τα ΣΔΠ περιγράφουν τα μέτρα για τις δαπάνες και τα έσοδα που προβλέπεται να εφαρμοστούν το 2026. Τα περισσότερα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ υπέβαλαν τα οικεία ΣΔΠ για το 2026 εντός της νόμιμης προθεσμίας, δηλαδή έως τα μέσα του Οκτωβρίου. Το Βέλγιο και η Ισπανία δεν έχουν ακόμη υποβάλει ΣΔΠ, διότι δεν έχει κατατεθεί προϋπολογισμός για το 2026 στα κοινοβούλιά τους¹⁵. Η Αυστρία υπέβαλε, στις 13 Μαΐου 2025, ΣΔΠ που καλύπτει τόσο το 2025 όσο και το 2026 και η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη στις 23 Ιουνίου 2025¹⁶. Τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε ΔΥΕ θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιήσουν το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για να υποβάλουν στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματική δράση που αναλήφθηκε στο πλαίσιο της ΔΥΕ.

A) Κράτη μέλη που υπόκεινται σε ΔΥΕ

Τρία κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που υπόκεινται σε ΔΥΕ προβλέπεται ότι θα συμμορφώνονται με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

- Για την **Ιταλία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 και το 2026 προβλέπεται να κινηθεί εντός των ανώτατων ορίων που συνιστά το Συμβούλιο. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.
- Για τη **Σλοβακία**, οι καθαρές δαπάνες το 2025 προβλέπεται να αυξηθούν εντός των ανώτατων ορίων που συνέστησε το Συμβούλιο, ενώ η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο. Ωστόσο, η προβλεπόμενη απόκλιση αναμένεται να είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής για την άμυνα. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.
- Για τη **Γαλλία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 προβλέπεται να υπερβεί ελαφρώς το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο, ωστόσο η απόκλιση δεν υπερβαίνει το 0,3 % του ΑΕΠ, πέραν του οποίου θα υπήρχε ισχυρό τεκμήριο μη ανάληψης αποτελεσματικής δράσης. Αντίθετα, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να κινηθεί εντός του ανώτατου ορίου που συνιστά το Συμβούλιο. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η εκτίμηση αυτή

¹⁵ Η Επιτροπή εξακολουθεί να παρακολουθεί τις δημοσιονομικές εξελίξεις στο Βέλγιο και στην Ισπανία και έλαβε υπόψη όλα τα σχετικά μέτρα πολιτικής κατά την κατάρτιση των φθινοπωρινών προβλέψεών της. Η Ισπανία δεν υπέβαλε ΣΔΠ ούτε για το 2025.

¹⁶ Στη γνώμη της η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος της Αυστρίας για τα έτη 2025 και 2026 συνάδει με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος της Αυστρίας [COM(2025) 4106 final της 23.6.2025].

περιβάλλεται από σημαντική αβεβαιότητα λαμβανομένων υπόψη των υπό εξέλιξη κοινοβουλευτικών συζητήσεων.

Ένα κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ που υπόκειται σε ΔΥΕ προβλέπεται να βρεθεί σε **κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης** με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

- Για τη **Μάλτα**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 και το 2026 (σε ετήσιους όρους) προβλέπεται να κινηθεί εντός των ανώτατων ορίων που συνιστά το Συμβούλιο. Ωστόσο, δεδομένης της μεγάλης απόκλισης που σημειώθηκε το 2024, η σωρευτική απόκλιση τόσο το 2025 όσο και το 2026 υπερβαίνει κατά πολύ το 0,6 % του ΑΕΠ και για τα δύο έτη, συνεπώς συνεπάγεται ισχυρό τεκμήριο μη ανάληψης αποτελεσματικής δράσης. Παρότι η ΔΥΕ αναστέλλεται στο παρόν στάδιο ελλείψει απολογιστικών στοιχείων για το 2025, η Μάλτα διατρέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης και, επομένως, ενδέχεται να μην είναι σε θέση να αναλάβει αποτελεσματική δράση, γεγονός που θα μπορούσε να απαιτήσει την επιτάχυνση της ΔΥΕ. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος το 2026 είναι εφικτή λόγω των σημαντικών έκτακτων εσόδων που επιτεύχθηκαν το 2024.

B) Κράτη μέλη που δεν υπόκεινται σε ΔΥΕ

Έξι κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που δεν υπόκεινται σε ΔΥΕ προβλέπεται ότι θα **συμμορφώνονται** με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

- Για τη **Φινλανδία**¹⁷ και το **Λουξεμβούργο**, οι καθαρές δαπάνες το 2026 προβλέπεται να αυξηθούν εντός των ανώτατων ορίων που συνιστά το Συμβούλιο.
- Για τη **Γερμανία**, την **Εσθονία**, την **Ελλάδα** και τη **Λετονία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο. Ωστόσο, οι προβλεπόμενες αποκλίσεις για τα εν λόγω κράτη μέλη αναμένεται να είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής για την άμυνα.

Τρία κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που δεν υπόκεινται σε ΔΥΕ θεωρείται ότι **συμμορφώνονται** με τις υποχρεώσεις δημοσιονομικής πολιτικής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης χάρη στη σχεδόν ισοσκελισμένη ή πλεονασματική δημοσιονομική κατάσταση, παρότι η αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

- Η δημοσιονομική κατάσταση της **Ιρλανδίας**, της **Κύπρου** και της **Πορτογαλίας** προβλέπεται να είναι πλεονασματική (Ιρλανδία και Κύπρος) ή σχεδόν ισοσκελισμένη (Πορτογαλία), γεγονός που συμβάλλει στη μείωση του λόγου δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η **Ιρλανδία** κινδυνεύει να υπερβεί τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών, ενώ η **Κύπρος** και η

¹⁷ Ωστόσο, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι η Φινλανδία δεν πληροί το κριτήριο του ελλείμματος του άρθρου 126 της ΣΛΕΕ και ότι, παρότι το Συμβούλιο ενεργοποίησε την εθνική ρήτρα διαφυγής για τη Φινλανδία, το έλλειμμα που υπερέβη την τιμή αναφοράς το 2025 δεν εξηγείται πλήρως από την αύξηση των αμυντικών δαπανών (βλ. κατωτέρω).

Πορτογαλία κινδυνεύουν να υπερβούν σημαντικά τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

Τρία κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που δεν υπόκεινται σε ΔΥΕ προβλέπεται να βρεθούν **σε κίνδυνο μη συμμόρφωσης** με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

- Για την **Κροατία**, τη **Λιθουανία** και τη **Σλοβενία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο. Ωστόσο, αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση το 2026 είναι χαμηλότερη από το 0,6 % του ΑΕΠ.

Ένα κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ που δεν υπόκειται σε ΔΥΕ προβλέπεται να βρεθεί **σε κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης** με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

- Για τις **Κάτω Χώρες**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί κατά πολύ το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο, δεδομένου ότι τόσο οι ετήσιες όσο και οι σωρευτικές αποκλίσεις υπερβαίνουν το 0,3 % και το 0,6 % του ΑΕΠ αντίστοιχα.

(iii) Κράτη μέλη σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος που δεν έχουν υποβάλει σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος

Για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ τα οποία υπόκεινται σε ΔΥΕ και δεν υπέβαλαν ΣΔΠ το φθινόπωρο και για τα κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ που υπόκεινται σε ΔΥΕ, η Επιτροπή προέβη επίσης σε αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της δράσης με βάση τις προβλέψεις της. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται για όλα τα οικεία κράτη μέλη.

- Για την **Αυστρία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 και το 2026 (τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους) προβλέπεται να κινηθεί εντός των ανώτατων ορίων που συνιστά το Συμβούλιο. Οι φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής για την Αυστρία περιλαμβάνουν τα μέτρα πολιτικής που είχαν ήδη καθοριστεί στο ΣΔΠ το οποίο υποβλήθηκε στις 13 Μαΐου 2025, καθώς και πιο πρόσφατες πληροφορίες. Συνεπώς, η Αυστρία προβλέπεται ότι θα συμμορφώνεται με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.
- Για το **Βέλγιο** και την **Πολωνία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 και το 2026 (σε σωρευτικούς όρους) προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που καθορίζονται από τη διορθωτική πορεία. Ωστόσο, οι αποκλίσεις αναμένεται να είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες. Επομένως, το Βέλγιο και η Πολωνία προβλέπεται ότι θα συμμορφώνονται με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.
- Για την **Ουγγαρία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 και το 2026 (σε σωρευτικούς όρους) προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που καθορίζονται από τη διορθωτική πορεία. Το 2025 η σωρευτική απόκλιση αναμένεται να κινηθεί εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες και το 2026 θα παραμείνει κάτω από το 0,6 % του ΑΕΠ, πέραν του οποίου θα υπήρχε

ισχυρό τεκμήριο μη ανάληψης αποτελεσματικής δράσης. Παρότι η ΔΥΕ αναστέλλεται στο παρόν στάδιο, η Ουγγαρία διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης το 2026 και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να μην είναι σε θέση να αναλάβει αποτελεσματική δράση, γεγονός που θα μπορούσε να απαιτήσει την επιτάχυνση της ΔΥΕ.

- Για τη **Ρουμανία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 προβλέπεται να υπερβεί ελαφρώς μόνο το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο (0,1 % του ΑΕΠ) και οι καθαρές δαπάνες το 2026 προβλέπεται να αυξηθούν εντός του ανώτατου ορίου που συνιστά το Συμβούλιο. Αυτό οφείλεται στις δέσμες μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης που ενέκρινε η Ρουμανία κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται. Επομένως, η Επιτροπή δεν θα προτείνει επί του παρόντος την αναστολή των κονδυλίων της ΕΕ στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικής αιρεσιμότητας, σύμφωνα με τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων και τον κανονισμό ΜΑΑ. Παράλληλα, θα έχει ζωτική σημασία για τη Ρουμανία βραχυπρόθεσμα να εφαρμόσει αυστηρά τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης που εγκρίθηκαν τους τελευταίους μήνες και να εξορθολογίσει τις δημόσιες επενδύσεις. Επιπροσθέτως, όπως επισημαίνεται στη σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2025, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ, η Ρουμανία θα πρέπει να ενισχύσει τη φορολογική της διοίκηση και τη δημοσιονομική της διαδικασία, ώστε να αποφευχθούν οι υπερβολικές δαπάνες σε σχέση με τα σχέδια. Η υλοποίηση αυτών των δεσμεύσεων πολιτικής θα συμβάλει στην εξασφάλιση συνεχούς αποτελεσματικής δράσης. Μεσοπρόθεσμα, θα χρειαστεί να ληφθούν περαιτέρω μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης προκειμένου να διορθωθεί το υπερβολικό έλλειμμα έως το 2030.

(iv) Άλλα κράτη μέλη

Η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης τη συμμόρφωση με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών για τα άλλα κράτη μέλη με βάση τις προβλέψεις της.

- Για την **Τσεχία** και τη **Δανία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο. Ωστόσο, οι προβλεπόμενες αποκλίσεις για τα εν λόγω κράτη μέλη αναμένεται να είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής για την άμυνα. Συνεπώς, η Τσεχία και η Δανία προβλέπεται ότι θα συμμορφώνονται με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.
- Στη **Σουηδία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο και να είναι υψηλότερη από το 0,3 % του ΑΕΠ. Ωστόσο, δεδομένων των αποτελεσμάτων για το 2024 και το 2025, οι καθαρές δαπάνες σε σωρευτικούς όρους το 2026 βρίσκονται εντός του ανώτατου ορίου που συνιστά το Συμβούλιο. Ως εκ τούτου, η Σουηδία προβλέπεται ότι θα συμμορφώνεται με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.
- Για την **Ισπανία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο, ωστόσο η απόκλιση είναι κάτω του 0,3 % (ετησίως) και του 0,6 % του ΑΕΠ (σωρευτικά). Επομένως, η Ισπανία προβλέπεται ότι

το 2026 θα διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

- Για τη **Βουλγαρία**¹⁸, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνιστά το Συμβούλιο, λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες. Συνεπώς, η Βουλγαρία προβλέπεται ότι το 2026 θα διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης με τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

(v) Έκθεση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3

Στο πλαίσιο της φθινοπωρινής δέσμης μέτρων 2025, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ η οποία καλύπτει τη Γερμανία και τη Φινλανδία¹⁹. Για τη Φινλανδία, η έκθεση συντάχθηκε λόγω του γεγονότος ότι το έλλειμμα του 2024 υπερέβη την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ και ότι το προβλεπόμενο έλλειμμα υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ για το 2025· για τη Γερμανία, το προβλεπόμενο έλλειμμα για το 2025 υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ. Στην έκθεση διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει λόγος να κινηθεί ΔΥΕ για τη Γερμανία στο παρόν στάδιο, διότι η υπέρβαση του ελλείμματος πέραν του 3 % του ΑΕΠ εξηγείται πλήρως από την αύξηση των αμυντικών δαπανών και επιτρέπεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής. Στη Φινλανδία, το έλλειμμα που υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ το 2025 μπορεί να εξηγηθεί μόνο εν μέρει από την αύξηση των αμυντικών δαπανών και την ευελιξία που παρέχεται στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για τη Φινλανδία.

(vi) Συμπεράσματα και επόμενα βήματα

Τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν υπόψη, κατά τη διαδικασία ψήφισης του νόμου για τον προϋπολογισμό τους, τη γνώμη της Επιτροπής επί του οικείου σχεδίου δημοσιονομικού προγράμματος. Τα 19 κράτη μέλη που αξιολογούνται ως συμμορφούμενα καλούνται να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τις δημοσιονομικές πολιτικές το 2026, όπως είχε προγραμματιστεί. Με τη σειρά τους, τα 8 κράτη μέλη που διατρέχουν κίνδυνο μη συμμόρφωσης καλούνται να λάβουν τα αναγκαία μέτρα στο πλαίσιο της εθνικής διαδικασίας του προϋπολογισμού τους για να διασφαλίσουν ότι η δημοσιονομική πολιτική το 2026 συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου. Ειδικότερα, για τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε ΔΥΕ, αυτό είναι σημαντικό προκειμένου να αποφευχθεί πιθανή επιτάχυνση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος την άνοιξη. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να συνεργαστεί με όλα τα κράτη μέλη και

¹⁸ Η Βουλγαρία, μετά την ένταξή της στη ζώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2026, θα υπόκειται στις ίδιες υποχρεώσεις παροχής στοιχείων με όλα τα άλλα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής ΣΔΠ το φθινόπωρο.

¹⁹ Έκθεση της Επιτροπής που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2025) 950 final της 25.11.2025]. Στην εν λόγω έκθεση αναλύονται τα δημόσια ελλείμματα σε σχέση με τις απαιτήσεις της Συνθήκης, προκειμένου να συναχθεί συμπέρασμα σχετικά με το αν υπάρχει κίνδυνος υπερβολικού ελλείμματος σε ένα κράτος μέλος. Από την άλλη πλευρά, στις γνώμες της Επιτροπής σχετικά με τα σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων αναλύονται οι καθαρές δαπάνες που προβλέπονται για το 2026 σε σχέση με τις σχετικές συστάσεις του Συμβουλίου.

να στηρίξει τις προσπάθειες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το αναθεωρημένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης.

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για τη Φινλανδία. Όσον αφορά τη Φινλανδία, με βάση την έκθεση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει στο Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 6 της ΣΛΕΕ για τη διαπίστωση της ύπαρξης υπερβολικού ελλείμματος. Εάν το Συμβούλιο αποφασίσει ότι υφίσταται υπερβολικό έλλειμμα, το Συμβούλιο θα εκδώσει ταυτόχρονα σύσταση, σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ, για τον καθορισμό διορθωτικής πορείας των καθαρών δαπανών.

Η Επιτροπή θα παράσχει επικαιροποιημένη αξιολόγηση την άνοιξη του 2026. Η επικαιροποιημένη αξιολόγηση της συμμόρφωσης θα βασιστεί στα απολογιστικά στοιχεία για το 2025, στις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής και στις ετήσιες εκθέσεις προόδου που πρέπει να υποβληθούν από τα κράτη μέλη έως τις 30 Απριλίου 2026²⁰. Στο πλαίσιο της δημοσιονομικής αξιολόγησης η Επιτροπή θα προβεί στον πρώτο υπολογισμό του λογαριασμού ελέγχου για κάθε κράτος μέλος με βάση τα απολογιστικά στοιχεία. Αυτός ο λογαριασμός ελέγχου θα παρακολουθεί τις αποκλίσεις από την πορεία αύξησης των καθαρών δαπανών για όλα τα κράτη μέλη και θα χρησιμοποιείται για την τεκμηρίωση των μέτρων επιβολής²¹. Επιπλέον, κατά την αξιολόγηση που θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη θα παρακολουθείται επίσης η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση των περιόδων δημοσιονομικής προσαρμογής στα επτά έτη, η οποία αφορά την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, τη Φινλανδία, το Βέλγιο, την Αυστρία, τη Γερμανία και τη Ρουμανία.

²⁰ Για τις χώρες που υπόκεινται σε ΔΥΕ, η εαρινή έκθεση του 2026 σχετικά με τη δράση που αναλήφθηκε σε εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 για τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος μπορεί να ενσωματωθεί στην ετήσια έκθεση προόδου.

²¹ Βλ. επίσης πλαίσιο 1 για την περιγραφή των πιθανών μέτρων εποπτείας σε περίπτωση θετικής απόκλισης από τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών. Λεπτομερής επεξήγηση του λογαριασμού ελέγχου περιλαμβάνεται στους δημοσιονομικούς στατιστικούς πίνακες που παρέχουν βασικά στοιχεία σχετικά με την αξιολόγηση των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών [SWD(2025) 951 final, Βρυξέλλες 25.11.2025].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΕΤΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΩΡΕΥΤΙΚΕΣ ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟ 2025 ΚΑΙ ΤΟ 2026 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Ετήσιες και σωρευτικές αποκλίσεις (% του ΑΕΠ)

	Ετήσια απόκλιση		Σωρευτική απόκλιση		Εθνική ρήτρα διαφυγής (NEC)	Έτος αναφοράς για τη NEC	Σωρευτική απόκλιση που λαμβάνει υπόψη την ευελιξία από τη NEC	
	2025 (Α)	2026 (Β)	2025 (Γ)	2026 (Δ)			2025 (Ζ)	2026 (Η)
Κράτη μέλη που έχουν υποβάλει σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος								
DE	-0,3	0,3	-0,3	0,0	Ναι	2021	-0,8	-0,7
EST	-2,7	2,9	-2,0	1,0	Ναι	2021	-3,5	-0,5
IE	0,5	-0,1	0,2	0,1	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
EL	0,0	1,2	-1,0	0,2	Ναι	2024	-1,2	-0,1
FR	0,1	-0,3	-0,2	-0,4	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
HR	1,3	0,3	0,8	1,1	Ναι	2021	0,3	0,5
IT	-0,1	0,0	-0,2	-0,2	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
CY	0,3	0,5	-0,1	0,5	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
LV	0,3	0,7	-1,2	-0,5	Ναι	2021	-2,0	-2,0
LT	1,1	0,8	1,1	1,8	Ναι	2021	-0,4	0,3
LU	0,5	-0,2	-0,3	-0,4	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
MT	-0,5	-0,4	2,0	1,5	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
NL	1,5	0,5	1,3	1,7	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
PT	0,3	0,0	0,8	0,7	Ναι	2021	0,7	0,7
SI	1,0	0,6	0,2	0,8	Ναι	2021	0,0	0,2
SK	-0,5	0,3	-1,4	-1,0	Ναι	2021	-2,3	-1,5
FI	-0,2	-0,1	-0,4	-0,5	Ναι	2021	-2,0	-2,4
Κράτη μέλη σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος που δεν έχουν υποβάλει σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος								
BE	0,3	0,2	0,3	0,5	Ναι	2021	-0,2	-0,3
HU	1,3	1,3	0,6	1,9	Ναι	2021	-0,5	0,5
AT	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
PL	0,3	-0,1	0,6	0,5	Ναι	2021	-0,9	-1,0
RO	0,1	-1,0	0,1	-0,9	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
Άλλα κράτη μέλη								
BG	1,3	-0,5	1,3	0,7	Ναι	2024	0,1	0,2
CZ	-0,5	1,0	-2,1	-1,0	Ναι	2021	-2,5	-1,5
DK	2,1	0,5	0,4	0,8	Ναι	2021	-1,1	-0,7
ES	0,3	0,3	-0,1	0,2	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.
SE	-1,0	0,9	-1,0	-0,1	Όχι	ά.α.	ά.α.	ά.α.

Πηγή: Υπολογισμοί της Επιτροπής βάσει των φθινοπωρινών προβλέψεων 2025 της Επιτροπής

Θετική απόκλιση υποδεικνύει υψηλότερες καθαρές δαπάνες σε σχέση με τα προβλεπόμενα στη σύσταση. Τα αριθμητικά στοιχεία που είναι τονισμένα υποδεικνύουν απόκλιση που υπερβαίνει το 0,3 % του ΑΕΠ (ετήσια απόκλιση) ή 0,6 % του ΑΕΠ (σωρευτική απόκλιση).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Δημοσιονομικό ισοζύγιο, χρέος και αύξηση του ΑΕΠ

	Δημοσιονομικό ισοζύγιο (% του ΑΕΠ)			Δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)			ΑΕΠ (πραγματικός ρυθμός αύξησης)		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Κράτη μέλη που έχουν υποβάλει σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος									
DE	-2,7	-3,1	-4,0	62,2	63,5	65,2	-0,5	0,2	1,2
EST	-1,7	-1,3	-4,4	23,5	23,4	25,9	-0,1	0,6	2,1
IE	4,0	1,5	1,0	38,3	33,1	32,5	2,6	10,7	0,2
EL	1,2	1,1	0,3	154,2	147,6	142,1	2,1	2,1	2,2
FR	-5,8	-5,5	-4,9	113,2	116,3	118,1	1,2	0,7	0,9
HR	-1,9	-2,8	-2,9	57,4	56,2	56,1	3,8	3,2	2,9
IT	-3,4	-3,0	-2,8	134,9	136,4	137,9	0,7	0,4	0,8
CY	4,1	3,3	3,0	62,8	56,4	51,0	3,9	3,4	2,6
LV	-1,8	-3,1	-3,5	46,6	48,3	49,9	0,0	1,0	1,7
LT	-1,3	-2,2	-2,5	38,0	39,8	44,7	3,0	2,4	3,0
LU	0,9	-0,8	-0,5	26,3	26,8	27,1	0,4	0,9	1,9
MT	-3,5	-3,2	-2,8	46,2	47,0	47,2	6,8	4,0	3,8
NL	-0,9	-1,9	-2,7	43,7	45,2	47,9	1,1	1,7	1,3
PT	0,5	0,0	-0,3	93,6	91,3	89,2	2,1	1,9	2,2
SI	-0,9	-2,2	-2,3	66,6	65,2	63,7	1,7	1,0	2,4
SK	-5,5	-5,0	-4,6	59,7	61,9	64,0	1,9	0,8	1,0
FI	-4,4	-4,5	-4,0	82,5	88,1	90,9	0,4	0,1	0,9
Κράτη μέλη σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος που δεν έχουν υποβάλει σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος									
BE	-4,4	-5,3	-5,5	103,9	107,1	109,9	1,1	1,0	1,1
HU	-5,0	-4,6	-5,1	73,5	73,7	73,9	0,6	0,4	2,3
AT	-4,7	-4,4	-4,1	79,9	81,4	82,8	-0,7	0,3	0,9
PL	-6,5	-6,8	-6,3	55,1	59,5	64,9	3,0	3,2	3,5
RO	-9,3	-8,4	-6,2	54,8	59,1	61,1	0,9	0,7	1,1
Άλλα κράτη μέλη									
BG	-3,0	-3,0	-2,7	23,8	28,5	30,6	3,4	3,0	2,7
CZ	-2,0	-1,8	-2,0	43,3	43,4	44,1	1,2	2,4	1,9
DK	4,5	2,3	1,1	30,5	28,9	27,7	3,5	2,0	2,1
ES	-3,2	-2,5	-2,1	101,6	100,0	98,2	3,5	2,9	2,3
SE	-1,6	-1,7	-2,4	34,0	34,5	35,3	0,8	1,5	2,6

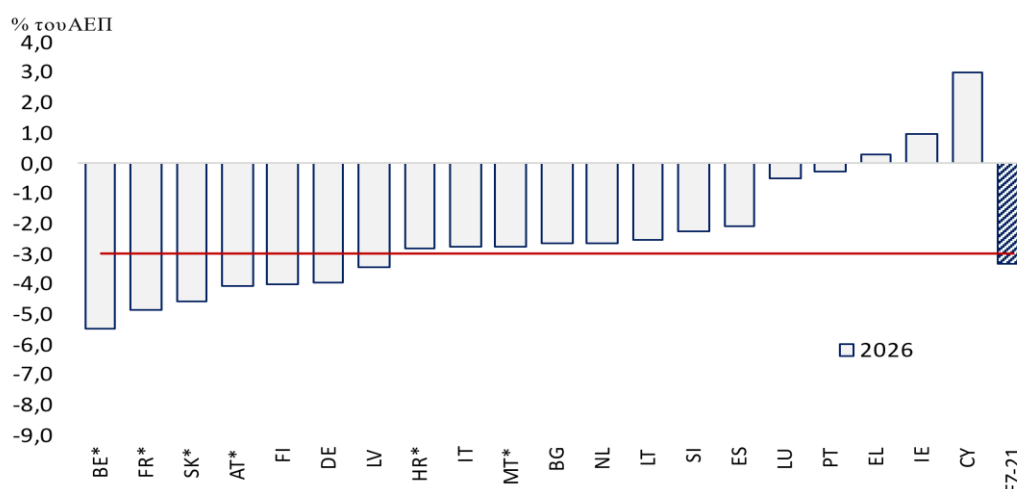
Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΖΩΝΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

(i) Το δημόσιο έλλειμμα και οι αιτίες του κατά την περίοδο 2025-2026

Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί το 2025 και το 2026 στο σύνολο της ζώνης του ευρώ, με σημαντική ανομοιογένεια μεταξύ των χωρών. Το 2026 το έλλειμμα αναμένεται να αυξηθεί σε σύγκριση με το 2025 σε 12 χώρες. Οκτώ κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ αναμένεται να έχουν έλλειμμα άνω του 3 % του ΑΕΠ και επτά από αυτά αναμένεται να έχουν έλλειμμα ίσο ή μεγαλύτερο του 4 %.

Διάγραμμα 3. Δημοσιονομικό Ισοζύγιο των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ το 2026

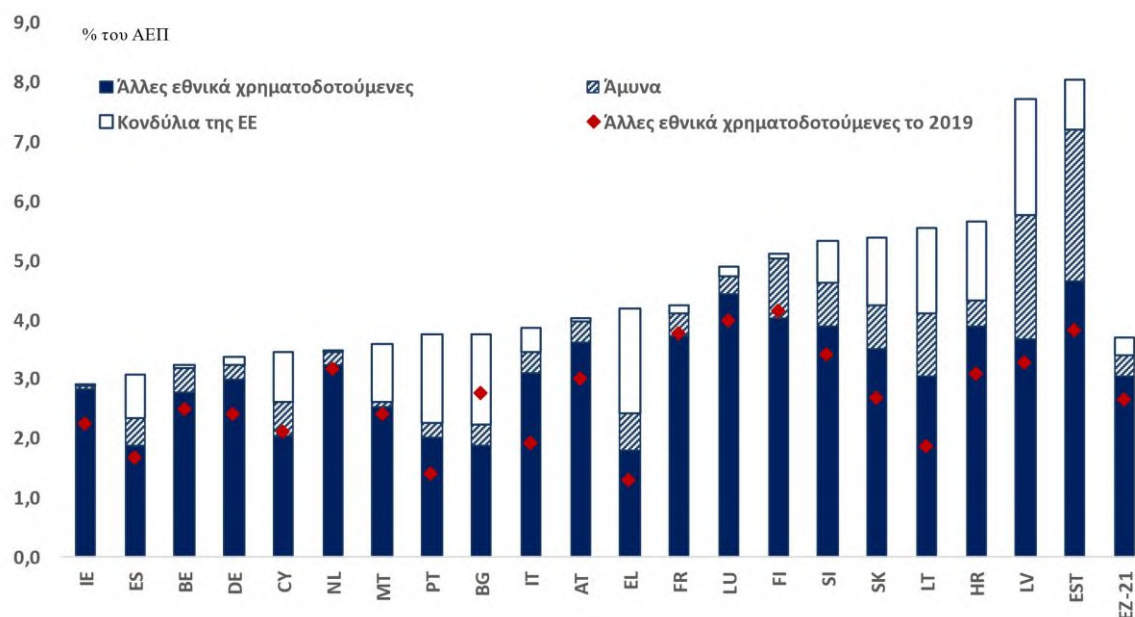
Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής

Σημείωση: Η ένταξη της Βουλγαρίας στη ζώνη του ευρώ έχει προγραμματιστεί για την 1η Ιανουαρίου 2026. Τα συγκεντρωτικά στοιχεία σε επίπεδο ΖΕ-20 δεν περιλαμβάνουν τη Βουλγαρία.

Για τα κράτη μέλη με αστερίσκο * έχει κινηθεί ΔΥΕ που δεν έχει ακόμη περατωθεί.

Η εξέλιξη των δαπανών συνιστά καθοριστικό παράγοντα για το έλλειμμα της ζώνης του ευρώ. Ο λόγος δαπανών προς το ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,5 εκατοστιαία μονάδα και κατά 0,3 εκατοστιαία μονάδα το 2025 και το 2026 αντίστοιχα. Οι αμυντικές δαπάνες προβλέπεται να αυξηθούν σταθερά (από 1,4 % του ΑΕΠ το 2024 σε 1,7 % το 2026), ενώ οι δαπάνες για τόκους αναμένεται επίσης να αυξηθούν ως ποσοστό του ΑΕΠ. Το 2026 αναμένεται ότι οι επενδύσεις θα επεκταθούν στα περισσότερα κράτη μέλη, υποστηριζόμενες τόσο από εθνική όσο και από ενωσιακή χρηματοδότηση. Περίπου το ήμισυ της αύξησης των δημόσιων επενδύσεων μεταξύ του 2019 και του 2026 σχετίζεται με επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, ιδίως από τον ΜΑΑ. Οι περισσότερες χώρες της ζώνης του ευρώ προβλέπεται να αυξήσουν τις δαπάνες που διαθέτουν για εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις απ' ό,τι πριν από την πανδημία. Η Ιταλία και η Λιθουανία ξεχωρίζουν με αύξηση άνω του 1 % του ΑΕΠ. Από λειτουργική άποψη, οι αμυντικές δαπάνες αναμένεται επίσης να αυξηθούν στην πλειονότητα των χωρών της ΕΕ το 2026. Σημαντικές αυξήσεις αναμένονται στην Εσθονία (πάνω από 1 εκατοστιαία μονάδα) και τη Λετονία (περίπου 1 εκατοστιαία μονάδα). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο χρόνος παράδοσης του στρατιωτικού εξοπλισμού μπορεί να προκαλέσει κάποια μεταβλητότητα στους αριθμούς από έτος σε έτος.

Διάγραμμα 4. Συνιστώσες των δημόσιων επενδύσεων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ (2026)

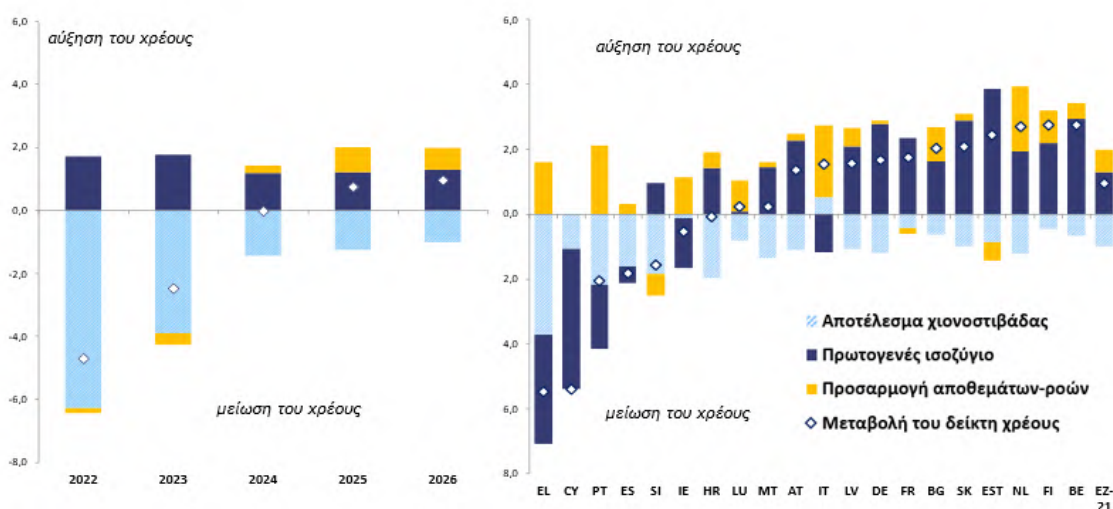

Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής

(ii) Δημόσιο χρέος την περίοδο 2025-2026

Οι εξελίξεις όσον αφορά τους δείκτες δημόσιου χρέους προβλέπεται να ποικίλλουν μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ το 2025 και το 2026, ανάλογα με τις προσπάθειες εξυγίανσης και τις μακροοικονομικές εξελίξεις. Ο δείκτης χρέους, αφού μειώθηκε σημαντικά στα περισσότερα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ μεταξύ του 2000 και του 2024, προβλέπεται να αυξηθεί σε 14 κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ κατά την περίοδο 2025-2026. Έως το 2026, σε τέσσερα κράτη μέλη (Βέλγιο, Ελλάδα, Γαλλία και Ιταλία) ο δείκτης χρέους αναμένεται να συνεχίσει να υπερβαίνει το 100 % του ΑΕΠ. Ταυτόχρονα, προβλέπονται περαιτέρω μεγάλες μειώσεις του χρέους στην Ελλάδα και στην Κύπρο χάρη στα σημαντικά πρωτογενή πλεονάσματά τους.

Διάγραμμα 5. Παράγοντες της ετήσιας μεταβολής του λόγου χρέους προς το ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ (2022-2026) και στα κράτη μέλη της (2026)

Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής

Στην πλειονότητα των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, η μεταβολή του δείκτη χρέους μεταξύ του 2026 και του 2025 οφείλεται στο πρωτογενές ισοζύγιο και σε ορισμένες προσαρμογές αποθεμάτων-ροών. Οι προσαρμογές αποθεμάτων-ροών αναμένεται να είναι ιδιαίτερα σημαντικές (άνω της 1 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ) στην Ελλάδα, στην Πορτογαλία, στην Ιρλανδία, στην Ιταλία, στη Λιθουανία και στις Κάτω Χώρες. Το αποτέλεσμα «χιονοστιβάδας» θα συνεχίσει να έχει πτωτική για το χρέος επίδραση, δεδομένου ότι η διαφορά επιτοκίων και ρυθμού ανάπτυξης αναμένεται να παραμείνει ευνοϊκή σε όλα τα κράτη μέλη εκτός από την Ιταλία, παρότι είναι σημαντικά μικρότερη σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, κυρίως λόγω του χαμηλότερου πληθωρισμού και των υψηλότερων τεκμαρτών επιτοκίων που καταβάλλονται για το δημόσιο χρέος.

(iii) Δημοσιονομικός προσανατολισμός στις χώρες της ζώνης του ευρώ: 2025 και 2026

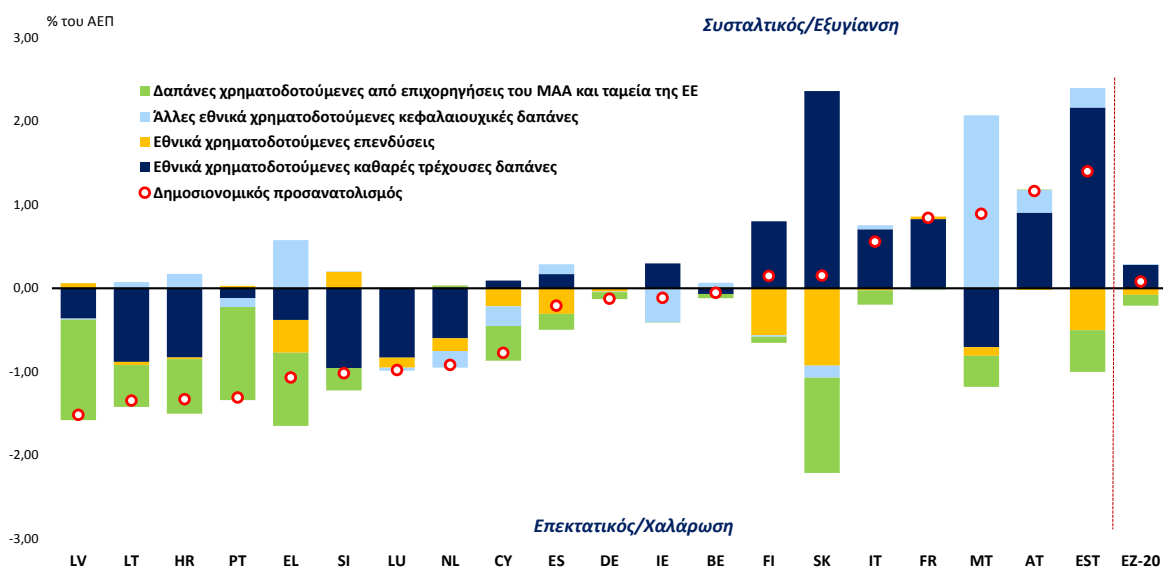
Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός που προβλέπεται στη ζώνη του ευρώ για το 2025 είναι εν γένει ουδέτερος, με σημαντική ανομοιογένεια μεταξύ των χωρών²². Η συρρίκνωση των καθαρών τρεχουσών δαπανών αναμένεται να αντισταθμιστεί σε μεγάλο βαθμό από την επεκτατική ώθηση των δημόσιων επενδύσεων και των δαπανών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Ωστόσο, οι δημοσιονομικές εξελίξεις παραμένουν ανομοιογενείς μεταξύ των κρατών μελών, κυμαινόμενες από συρρίκνωση κατά 1,4 % του ΑΕΠ στην Εσθονία έως αύξηση κατά 1,5 % του ΑΕΠ στη Λετονία (διάγραμμα 6). Αυτή η ανομοιογένεια μπορεί να αποδοθεί εν μέρει στον σχεδιασμό του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο διαφοροποιεί τις απαιτήσεις δημοσιονομικής προσαρμογής με βάση τις δημοσιονομικές προκλήσεις που

²² Το σύνολο των καθαρών δαπανών που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του ΜΑΑ και άλλα ταμεία της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός θεωρείται εν γένει ουδέτερος όταν η τιμή βρίσκεται εντός του εύρους των - 0,25 % / + 0,25 % του ΑΕΠ, ενώ θεωρείται επεκτατικός (-) ή συσταλτικός (+) εκτός αυτού του εύρους.

αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη, και εν μέρει στη διαφορετική δημοσιονομική ώθηση από τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του ΜΑΑ και άλλα ταμεία της ΕΕ.

Ειδικότερα, πέντε κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ αναμένεται να εφαρμόσουν περιοριστικές δημοσιονομικές πολιτικές το 2025, ενώ εννέα κράτη μέλη εφαρμόζουν επεκτατικές πολιτικές και έξι διατηρούν γενικά ουδέτερο προσανατολισμό. Μεταξύ των κρατών μελών με υψηλό χρέος, η συσταλτική συμβολή των καθαρών τρεχουσών δαπανών προβλέπεται να είναι ο κύριος παράγοντας που θα διαμορφώσει τον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό στην Ιταλία, στη Γαλλία, στην Αυστρία, στη Σλοβακία και στη Φινλανδία. Η συνιστώσα αυτή αναμένεται να είναι επεκτατική σε πέντε από τις δέκα χώρες της ζώνης του ευρώ που επωφελούνται από ευελιξία στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες. Στα περισσότερα κράτη μέλη, οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις —ιδίως οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται μέσω επιχορηγήσεων του ΜΑΑ και άλλων μέσων της ΕΕ— αναμένεται να παράσχουν δημοσιονομική στήριξη υψηλής ποιότητας στην οικονομία. Σε τρία κράτη μέλη, η συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων επενδύσεων προβλέπεται να ανέλθει ή να υπερβεί το 0,5 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ (Φινλανδία, Σλοβακία και Εσθονία). Η συμβολή του ΜΑΑ και άλλων δαπανών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ προβλέπεται να ανέλθει τουλάχιστον στο 0,5 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ σε επτά χώρες (Εσθονία, Ελλάδα, Κροατία, Λιθουανία, Πορτογαλία, Σλοβακία και Λετονία). Κανένα κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ δεν αναμένεται να καταγράψει συρρίκνωση στη συνιστώσα αυτή.

Διάγραμμα 6. Δημοσιονομικός προσανατολισμός και συνιστώσες των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, 2025

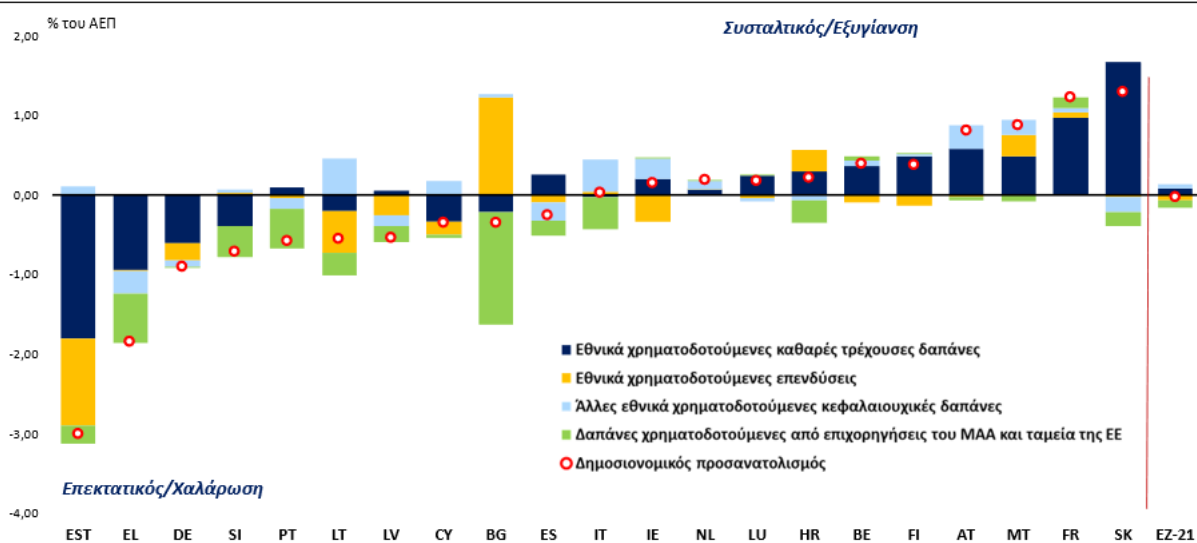
Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής

Ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός της ζώνης του ευρώ αναμένεται να είναι ουδέτερος το 2026, διαμορφούμενος τόσο από τους εθνικούς προϋπολογισμούς όσο και από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι συνιστώμενες πορείες των καθαρών δαπανών από μόνες

τους θα οδηγήσουν σε έναν γενικά ουδέτερο δημοσιονομικό προσανατολισμό για τη ζώνη του ευρώ το 2026, με την ευελιξία που επιτρέπεται βάσει της εθνικής ρήτρας διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες να στηρίζει έναν πιο επεκτατικό προσανατολισμό. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός θα είναι γενικά ουδέτερος στη ζώνη του ευρώ το 2026. Οι επεκτατικοί προϋπολογισμοί σε ορισμένα κράτη μέλη καθώς και η αυξανόμενη απορρόφηση των επιχορηγήσεων του ΜΑΑ και άλλων ταμείων της ΕΕ (που δεν περιλαμβάνονται στις καθαρές δαπάνες) αναμένεται να αντισταθμιστούν από δημοσιονομικούς περιορισμούς σε άλλα κράτη μέλη.

Οι δημοσιονομικοί προσανατολισμοί αναμένεται να παραμείνουν ανομοιογενείς μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ το 2026. Το 2026 έξι κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ αναμένεται να εφαρμόσουν περιοριστικές δημοσιονομικές πολιτικές, ενώ οι δημοσιονομικές πολιτικές αναμένεται να είναι επεκτατικές σε άλλα δέκα κράτη μέλη και γενικά ουδέτερες σε πέντε. Οι δημοσιονομικοί προσανατολισμοί των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ για το 2026 αναμένεται να ποικίλλουν, σημειώνοντας από συρρίκνωση κατά 1,3 % του ΑΕΠ στη Σλοβακία έως επέκταση κατά 3,0 % του ΑΕΠ στην Εσθονία. Οι καθαρές τρέχουσες δαπάνες προβλέπεται να αποτελέσουν τον κύριο παράγοντα διαμόρφωσης του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού στην πλειονότητα των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, ενώ προβλέπεται σημαντική συρρίκνωση (0,5 % του ΑΕΠ ή περισσότερο) στη Φινλανδία, στην Αυστρία, στη Μάλτα, στη Γαλλία και στη Σλοβακία. Στα περισσότερα κράτη μέλη, οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις και ιδίως οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του ΜΑΑ και άλλα ταμεία της ΕΕ αναμένεται να παράσχουν δημοσιονομική στήριξη υψηλής ποιότητας στην οικονομία. Στην περίπτωση της Ελλάδας, της Πορτογαλίας και της Βουλγαρίας, ο επεκτατικός προσανατολισμός οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην προβλεπόμενη επιτάχυνση της απορρόφησης του ΜΑΑ.

Διάγραμμα 7. Δημοσιονομικός προσανατολισμός και συνιστώσες των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, 2026

Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής

(iv) Καταλληλότητα του δημοσιονομικού προσανατολισμού και του μείγματος πολιτικής

Η καταλληλότητα του δημοσιονομικού προσανατολισμού μπορεί να εξεταστεί από τρεις διαφορετικές οπτικές γωνίες.

Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός το 2025 και το 2026 είναι κατάλληλος από μακροοικονομική άποψη. Ο γενικά ουδέτερος δημοσιονομικός προσανατολισμός το 2025 συμπλήρωσε τη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, καθώς ο πληθωρισμός εξακολουθεί να μειώνεται και οι προοπτικές ανάπτυξης συνεχίζουν να περιβάλλονται από σημαντική αβεβαιότητα. Το 2026 ο γενικά ουδέτερος δημοσιονομικός προσανατολισμός συνάδει με την αναμενόμενη σταθεροποίηση του πληθωρισμού σε περίπου 2 %, ενώ δεν επηρεάζει αρνητικά τις πάντα συγκρατημένες προοπτικές ανάπτυξης σε ένα δύσκολο παγκόσμιο περιβάλλον και στο πλαίσιο ενός (μικρού) αρνητικού παραγωγικού κενού²³.

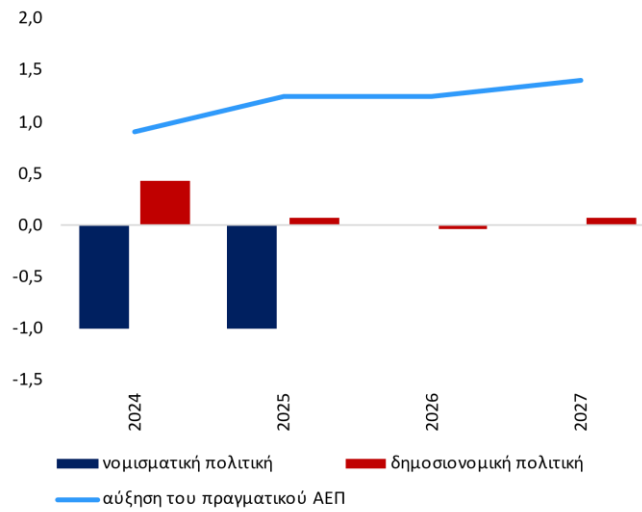
Δεύτερον, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός φαίνεται κατάλληλος από άποψη σύνθεσης. Το επενδυτικό του περιεχόμενο το 2025 και το 2026 θα τονώσει τη δυναμική ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα. Μολονότι οι καθαρές τρέχουσες δαπάνες αναμένεται να περιοριστούν, γεγονός που αντικατοπτρίζει την ανάγκη εξυγίανσης σε αρκετά κράτη μέλη, οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις διατηρούνται. Οι συνολικές επενδύσεις υποστηρίζονται επίσης από την αύξηση των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του ΜΑΑ, καθώς η υλοποίηση του ΜΑΑ επιταχύνεται όσο πλησιάζει η τελική ημερομηνία υλοποίησής του. Επιπλέον, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός φαίνεται να συνάδει με την ανάγκη αύξησης των αμυντικών δαπανών και την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για αρκετά κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, συνεχίζοντας παράλληλα την εξυγίανση των μη αμυντικών δαπανών.

Όσον αφορά τη γεωγραφική κατανομή, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός της ζώνης του ευρώ για το 2025 και το 2026 φαίνεται να συνάδει γενικά με την ανάγκη δημοσιονομικής σύνθεσης στα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν προκλήσεις λόγω υψηλού χρέους. Στην πραγματικότητα, τα περισσότερα κράτη μέλη με υψηλό χρέος και υψηλό έλλειμμα πρόκειται να περιορίσουν τις καθαρές δαπάνες που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς προϋπολογισμούς. Ωστόσο, σε ορισμένα κράτη μέλη με υψηλό χρέος, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός με βάση τους εθνικούς προϋπολογισμούς δεν προβλέπεται να είναι συστατικό λόγω της ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες²⁴. Ο επεκτατικός προσανατολισμός σε αρκετά κράτη μέλη οφείλεται επίσης σε μεγάλο βαθμό στην προβλεπόμενη επιτάχυνση της απορρόφησης του ΜΑΑ.

²³ Η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυναμικού ΑΕΠ για το 2026 στη ζώνη του ευρώ εκτιμάται σε 1,2 %.

²⁴ Αυτό που έχει σημασία για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα είναι το εθνικά χρηματοδοτούμενο μέρος του δημοσιονομικού προσανατολισμού (δηλαδή χωρίς τον αντίκτυπο της χρηματοδότησης της ΕΕ), το οποίο θα πρέπει να είναι ελαφρώς συστατικό στα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν σημαντικές δημοσιονομικές προκλήσεις.

Διάγραμμα 8. Κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής και προσανατολισμός δημοσιονομικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ

Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής και ΕΚΤ

Σημείωση: Η κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής μετράται ως η συνολική μεταβολή του επιτοκίου της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της ΕΚΤ σε δεδομένο έτος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ

Μετά τη δημοσίευση της εαρινής δέσμης μέτρων, το Συμβούλιο εξέδωσε αναθεωρημένες συστάσεις δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ τόσο για τη Ρουμανία όσο και για το Βέλγιο και αποφάσισε να κινήσει τη ΔΥΕ για την Αυστρία, με αποτέλεσμα την έκδοση σύστασης δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ για την Αυστρία. Και στα τρία κράτη μέλη ορίστηκε ως προθεσμία για την ανάληψη αποτελεσματικής δράσης η 15η Οκτωβρίου 2025.

Στις παραγράφους που ακολουθούν παρέχεται αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τη σύσταση ΔΥΕ (λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας που επιτρέπεται βάσει της εθνικής ρήτηρας διαφυγής για την άμυνα, κατά περίπτωση). Για τις χώρες που υπόκεινται σε ΔΥΕ και που υπέβαλαν ΣΔΠ το φθινόπωρο, στις γνώμες για τα ΣΔΠ παρέχεται λεπτομερέστερη αξιολόγηση, με έμφαση στο 2026.

Αυστρία: Μαζί με την απόφαση του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2025, για τη διαπίστωση της ύπαρξης υπερβολικού ελλείμματος στην Αυστρία λόγω μη συμμόρφωσης με το κριτήριο του ελλείμματος, το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης σύσταση με την οποία καθορίζεται πορεία μέγιστης αύξησης των καθαρών δαπανών προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος έως το 2028. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Αυστρίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 2,2 % το 2025, αύξηση η οποία είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 2,6 % που συνιστά το Συμβούλιο. Σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 εξακολουθεί επίσης να είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 2,6 % που συνιστά το Συμβούλιο. Για το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 2,1 %, αύξηση η οποία είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 2,2 % που συνιστά το Συμβούλιο. Σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 εξακολουθεί επίσης να είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 4,8 % που συνιστά το Συμβούλιο. Συνεπώς, η Αυστρία συμμορφώνεται με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που προβλέπεται στη σύσταση του Συμβουλίου.

Βέλγιο: Μετά την υποβολή, την αξιολόγηση και την έγκριση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου του Βελγίου, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 20 Ιουνίου 2025, αναθεωρημένη σύσταση ευθυγραμμισμένη με την πορεία των καθαρών δαπανών στο μεσοπρόθεσμο σχέδιο του Βελγίου, με σκοπό να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος έως το 2029. Με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες του Βελγίου προβλέπεται να αυξηθούν κατά 4,2 % το 2025, αύξηση η οποία υπερβαίνει τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 3,6 % που συνιστά το Συμβούλιο. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε ετήσια απόκλιση 0,3 % του ΑΕΠ και σωρευτική απόκλιση 0,3 % του ΑΕΠ το 2025. Ωστόσο, αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση το 2025 κινείται εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής. Για το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 2,9 % το 2026, αύξηση η οποία είναι υψηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 2,5 % που συνιστά το Συμβούλιο. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε ετήσια απόκλιση 0,3 % του ΑΕΠ και σε σωρευτική απόκλιση 0,5 % του ΑΕΠ το 2026. Ωστόσο, αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση το 2026 κινείται εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής.

Συνεπώς, το Βέλγιο συμμορφώνεται με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που προβλέπεται στη σύσταση του Συμβουλίου.

Γαλλία: Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση για τον καθορισμό πορείας μέγιστης αύξησης των καθαρών δαπανών προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στη Γαλλία έως το 2029. Με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Γαλλίας προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 1,0 % το 2025, αύξηση η οποία υπερβαίνει τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 0,8 % που συνιστά το Συμβούλιο. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε ετήσια απόκλιση 0,1 % του ΑΕΠ το 2025. Σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών εξακολουθεί να είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 4,6 % που συνιστά το Συμβούλιο. Για το 2026 οι καθαρές δαπάνες προβλέπεται να αυξηθούν κατά 0,7 %, αύξηση η οποία είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 1,2 % που συνιστά το Συμβούλιο. Σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών εξακολουθεί επίσης να είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 5,8 % που συνιστά το Συμβούλιο. Συνεπώς, η Γαλλία συμμορφώνεται με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που προβλέπεται στη σύσταση του Συμβουλίου για το 2026, ωστόσο υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης το 2025.

Ουγγαρία: Στις 18 Φεβρουαρίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση για τον καθορισμό πορείας μέγιστης αύξησης των καθαρών δαπανών προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στην Ουγγαρία έως το 2026. Με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Ουγγαρίας προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 7,6 % το 2025, αύξηση η οποία υπερβαίνει τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 4,3 % που συνιστά το Συμβούλιο. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε ετήσια απόκλιση 1,3 % του ΑΕΠ και σε σωρευτική απόκλιση 0,6 % του ΑΕΠ το 2025. Ωστόσο, αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση το 2025 κινείται εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής. Για το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 7,4 % το 2026, αύξηση η οποία είναι υψηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 4,0 % που συνιστά το Συμβούλιο. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε ετήσια απόκλιση 1,3 % του ΑΕΠ και σε σωρευτική απόκλιση 1,9 % του ΑΕΠ το 2026. Ακόμη και αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση το 2026 εξακολουθεί να ανέρχεται στο 0,5 % του ΑΕΠ. Συνεπώς, η Ουγγαρία συμμορφώνεται με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που προβλέπεται στη σύσταση του Συμβουλίου για το 2025, ωστόσο διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης το 2026.

Ιταλία: Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση για τον καθορισμό πορείας μέγιστης αύξησης των καθαρών δαπανών προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στην Ιταλία έως το 2026. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Ιταλίας προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 1,2 % το 2025, αύξηση η οποία είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 1,3 % που συνιστά το Συμβούλιο. Σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών εξακολουθεί επίσης να είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του -0,7 % που συνιστά το Συμβούλιο. Για το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 1,5 %, αύξηση η οποία είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 1,6 % που συνιστά το Συμβούλιο. Σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών

εξακολουθεί επίσης να είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 0,9 % που συνιστά το Συμβούλιο. Συνεπώς, η Ιταλία συμμορφώνεται με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που προβλέπεται στη σύσταση του Συμβουλίου.

Μάλτα: Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση για τον καθορισμό πορείας μέγιστης αύξησης των καθαρών δαπανών προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στη Μάλτα έως το 2027. Με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Μάλτας προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 4,4 % το 2025, αύξηση η οποία είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 6,0 % που συνιστά το Συμβούλιο. Ωστόσο, σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών αναμένεται να υπερβεί τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 13,8 % που συνιστά το Συμβούλιο. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε σωρευτική απόκλιση 2,0 % του ΑΕΠ το 2025. Για το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 4,6 %, αύξηση η οποία είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 5,8 % που συνιστά το Συμβούλιο. Σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών αναμένεται να υπερβεί τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 20,4 % που συνιστά το Συμβούλιο με σωρευτική απόκλιση 1,5 % του ΑΕΠ το 2026. Συνεπώς, το 2025 και το 2026 η Μάλτα διατρέχει κίνδυνο ουσιαστικού μη συμμόρφωσης με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που προβλέπεται στη σύσταση του Συμβουλίου.

Πολωνία: Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση για τον καθορισμό πορείας μέγιστης αύξησης των καθαρών δαπανών προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στην Πολωνία έως το 2028. Με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Πολωνίας προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 7,1 % το 2025, αύξηση η οποία υπερβαίνει τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 6,3 % που συνιστά το Συμβούλιο. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε ετήσια απόκλιση 0,3 % του ΑΕΠ και σε σωρευτική απόκλιση 0,6 % του ΑΕΠ το 2025. Ωστόσο, αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση το 2025 κινείται εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής. Για το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 4,2 %, αύξηση η οποία είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 4,4 % που συνιστά το Συμβούλιο. Σε σωρευτική βάση, η προβλεπόμενη απόκλιση το 2026 ανέρχεται στο 0,5 % του ΑΕΠ. Ωστόσο, αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση το 2026 κινείται εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής. Συνεπώς, η Πολωνία συμμορφώνεται με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που προβλέπεται στη σύσταση του Συμβουλίου.

Ρουμανία: Στις 20 Ιουνίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση, σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 8 της ΣΛΕΕ, με την οποία διαπιστώθηκε ότι η Ρουμανία δεν είχε αναλάβει αποτελεσματική δράση σε εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025. Στις 8 Ιουλίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε αναθεωρημένη σύσταση για τον καθορισμό αναθεωρημένης πορείας μέγιστης αύξησης των καθαρών δαπανών προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στη Ρουμανία έως το 2030. Με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Ρουμανίας προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 3,0 % το 2025, αύξηση η οποία υπερβαίνει τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του 2,8 % που συνιστά το Συμβούλιο. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε ετήσια απόκλιση 0,1 % του ΑΕΠ και σε σωρευτική απόκλιση 0,1 % του ΑΕΠ το 2025. Για

το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να μειωθεί κατά $-0,3\%$, μείωση η οποία είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του $2,6\%$ που συνιστά το Συμβούλιο. Σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών εξακολουθεί επίσης να είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του $5,5\%$ που συνιστά το Συμβούλιο. Συνεπώς, η Ρουμανία συμμορφώνεται με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που προβλέπεται στη σύσταση του Συμβουλίου για το 2026, ωστόσο υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης το 2025.

Σλοβακία: Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση για τον καθορισμό πορείας μέγιστης αύξησης των καθαρών δαπανών προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στη Σλοβακία έως το 2027. Με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Σλοβακίας προβλέπεται να ενισχυθεί κατά $2,5\%$ το 2025, αύξηση η οποία υπερβαίνει τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του $3,8\%$ που συνιστά το Συμβούλιο. Σε σωρευτική βάση, η αύξηση των καθαρών δαπανών εξακολουθεί επίσης να είναι χαμηλότερη από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του $10,3\%$ που συνιστά το Συμβούλιο. Για το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Σλοβακίας προβλέπεται να ενισχυθεί κατά $1,7\%$, αύξηση η οποία υπερβαίνει τον μέγιστο ρυθμό αύξησης του $0,9\%$ που συνιστά το Συμβούλιο. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε ετήσια απόκλιση $0,3\%$ του ΑΕΠ και σε σωρευτική απόκλιση $-1,0\%$ του ΑΕΠ το 2026. Ωστόσο, αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση το 2026 κινείται εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής. Συνεπώς, η Σλοβακία συμμορφώνεται με τη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών που προβλέπεται στη σύσταση του Συμβουλίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Στο παρόν παράρτημα παρουσιάζεται ανάλυση ευαισθησίας της πορείας του δημόσιου χρέους σε περίπτωση ενδεχόμενων μακροοικονομικών κλυδωνισμών, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 473/2013. Οι στοχαστικές προβολές του χρέους χρησιμοποιούνται για να αξιολογηθούν οι πιθανές επιπτώσεις στη δυναμική του δημόσιου χρέους, που προκύπτουν από τους κινδύνους για την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ, τις εξελίξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές και τους δημοσιονομικούς κλυδωνισμούς που επηρεάζουν τη δημοσιονομική θέση των κυβερνήσεων²⁵.

Οι στοχαστικές προβολές εξηγούν τη μακροοικονομική αβεβαιότητα όσον αφορά ένα «κεντρικό» σενάριο προβολών του χρέους κατά την περίοδο 2026-2030. Στο σενάριο αυτό, η συνήθης παραδοχή «αμετάβλητης δημοσιονομικής πολιτικής» εφαρμόζεται από το τελευταίο έτος του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων²⁶. Επομένως, το σενάριο αυτό δεν περιλαμβάνει

²⁵ Η μεθοδολογία για τις στοχαστικές προβολές του δημόσιου χρέους που χρησιμοποιείται εδώ παρουσιάζεται στο Bec et al. (2025), The stochastic simulations of the Commission's debt sustainability analysis: a refined approach (Οι στοχαστικές προσομοιώσεις της ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους της Επιτροπής: μια εμπειριστικότερη προσέγγιση), Έγγραφο συζήτησης της ECFIN.

²⁶ Στις φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής περιλαμβάνονται μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής που έχουν εγκριθεί ή, τουλάχιστον, έχουν εξαγγελθεί με αξιόπιστο τρόπο, καθώς και πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες έως τις 31 Οκτωβρίου 2025. Πέραν του 2026, το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο τροποποιείται μόνο από το προβλεπόμενο (καθαρό) κόστος της γήρανσης του πληθυσμού.

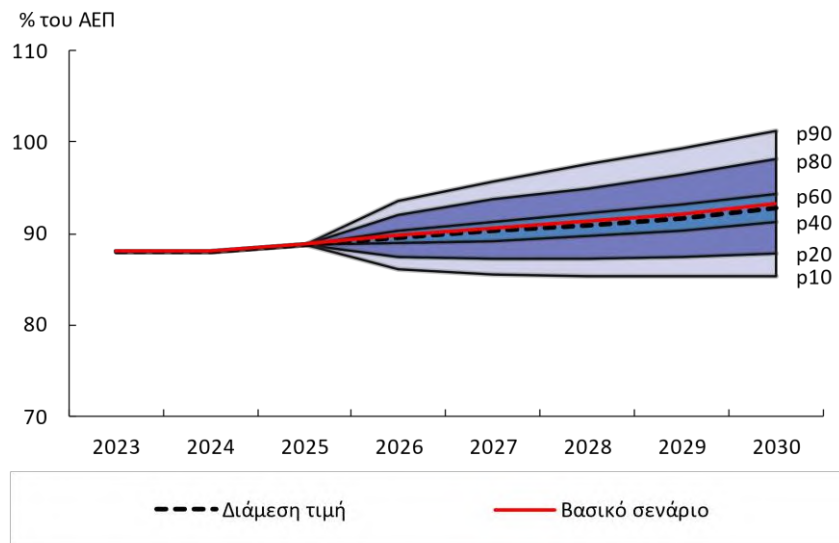
τις δεσμεύσεις δημοσιονομικής εξυγίανσης πέραν του 2026 στα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά διαρθρωτικά σχέδια που υποβάλλουν τα κράτη μέλη.

Εφαρμόζονται κλυδωνισμοί στις μακροοικονομικές συνθήκες που γίνονται δεκτές στο κεντρικό σενάριο, ώστε να επιτευχθεί η κατανομή όσον αφορά τις πιθανές πορείες του χρέους (ο «κώνος» στα διαγράμματα σε σχήμα βεντάλιας που απεικονίζονται στο διάγραμμα 9). Ο κώνος αντιστοιχεί σε ευρεία σειρά πιθανών μακροοικονομικών συνθηκών, με 10 000 περίπου προσομοιώσεις κλυδωνισμών όσον αφορά την ανάπτυξη, τα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα επιτόκια και το πρωτογενές ισοζύγιο. Το μέγεθος και η συσχέτιση αυτών των κλυδωνισμών αντικατοπτρίζουν την ιστορική αστάθεια των μεταβλητών αυτών και τις σχέσεις μεταξύ τους. Ως εκ τούτου, τα διαγράμματα σε σχήμα βεντάλιας παρέχουν πιθανολογικά στοιχεία σχετικά με τη δυναμική του χρέους της ζώνης του ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανή εμφάνιση κλυδωνισμών στην ανάπτυξη, τα επιτόκια και το πρωτογενές ισοζύγιο, των οποίων το μέγεθος αντανάκλα τις προηγούμενες εξελίξεις.

Το διάγραμμα σε σχήμα βεντάλιας παρουσιάζει την προβαλλόμενη πορεία του χρέους σύμφωνα με το κεντρικό σενάριο ως κόκκινη γραμμή. Το διάμεσο αποτέλεσμα των προσομοιώσεων απεικονίζεται ως διακεκομμένη μαύρη γραμμή. Ο κώνος καλύπτει ποσοστό 80 % του συνόλου των πιθανών κατευθύνσεων του χρέους, ενώ δεν απεικονίζονται οι κατευθύνσεις που προκύπτουν από το 20 % των λιγότερο πιθανών κλυδωνισμών. Τα διαφορετικά σκιασμένα τμήματα μέσα στον κώνο αντιπροσωπεύουν διαφορετικά μέρη της συνολικής κατανομής των πιθανών πορειών του χρέους.

Το διάμεσο χρέος για το 2030 εκτιμάται σε 92,7 % του ΑΕΠ, δηλαδή υπάρχει ίση πιθανότητα το χρέος να είναι υψηλότερο ή χαμηλότερο από αυτό το επίπεδο. Επιπλέον, το βασικό σενάριο καταδεικνύει ελαφρά αύξηση του δείκτη χρέους κατά την επόμενη πενταετία και οι στοχαστικές προβολές υποδηλώνουν ότι υπάρχει 75 % πιθανότητα το χρέος να είναι πράγματι υψηλότερο το 2030 από ό,τι το 2025.

Διάγραμμα 9. Διαγράμματα σε σχήμα βεντάλιας που προέρχονται από στοχαστικές προβολές για το χρέος γύρω από το βασικό σενάριο της Επιτροπής ζώνη του ευρώ

Πηγή: Φθινοπωρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής

Σημείωση: Η διακεκομμένη γραμμή αντιστοιχεί στη διάμεση τιμή, ενώ η κόκκινη γραμμή αντιστοιχεί στο βασικό σενάριο.